

GYSSELS (*Maria*, Zuster *Maria-Humiliana*),
Missionaris (Oostkamp, 20.5.1862 - Luluaburg-
S. Jozef, 29.12.1950).

Ze was een vlijtig en verstandig meisje, godvruchtig, levendig en vol toewijding. Nadat ze te Oostkamp de klassen gevolgd had bij de Zusters Maricolen, gaf ze zelf les in de zondagschool voor meisjes die reeds vroeg moesten werken en in de week niet konden schoollopen. Zich geroepen voelend tot het klooster en de missie in Kongo, trad ze op 9 juni 1890 binnen bij de Zusters van Liefde te Gent, waar ze bij haar inkleding de naam ontving van Maria-Humiliana. Ze deed haar professie op 10 december 1891 en vertrok op 6 juni 1892 naar Kongo, waar de Zusters van Liefde toen twee posten bedienden: Moanda en Kinkanda. Te Banana aangekomen op 10 juli, trok ze naar Moanda, waar ze met de keuken werd belast. In juni 1893 verhuisde ze naar Kinkanda. Drie maanden later was ze bij de vijf uitverkorene Zusters die naar Luluaburg mochten vertrekken. De moedige zusters, onder de leiding van Pater De Deken, trokken zich schitterend uit de slag langs de moordende karavanenweg en bereikten Leopoldstad de 12^e oktober. Vandaar reisden ze meer dan een volle maand aan boord van de *Stanley* langs Kwamouth, Mushie, een tocht in de Mfini tot Kutu en terug, naar Lusambo, vervolgens nog een week terug van Lusambo naar Luebo, en tenslotte weer 7 dagen te voet naar de missie van Luluaburg-Mikalai, waar ze op 20 januari 1894 in triomf werden onthaald door de hele bevolking. Te Mikalai

had Zuster Humiliana weer te zorgen voor de keuken en voor de moestuin. Ze maakte er de opstand van de Batetela mee en de aanval van de Bena Lulua in 1895. Later werd ze belast met de hogere klassen van de meisjesschool en het onderricht der doopselvrouwen. In 1905 ging ze als overste naar de Sint-Trudo-missie bij Lusambo. Het jaar daarop kwam ze terug naar Luluaburg als overste. Ze bleef er tot 1921, het jaar waarin ze naar België terugkeerde om nieuwe krachten op te doen. In april 1923 weer naar Kongo vertrokken, werd ze benoemd tot overste te Sint-Benediktus-Hemptonne. In 1929 werd ze opnieuw overgeplaatst naar Luluaburg, ditmaal, zo schrijft ze zelf, als „simpel soldaat”. Want „Moederke” werd stilaan ouder, had last met de ogen en zou zelfs helemaal blind worden, tot ze tenslotte stierf op 29 december 1950, 58 jaar nadat ze voor de eerste maal naar Kongo was afgereisd. Ze was een vrome, moedige en blijmoedige kloosterlinge, een wijze en liefdevolle overste, die een blijvende stempel heeft gedrukt vooral op de missie van Luluaburg, waar ze het grootste deel van haar rijke loopbaan heeft doorgebracht en waar de herinnering aan haar nog levendig blijft.

Ze was ridder in de Leopoldsorde en officier in de Koninklijke Orde van de Leeuw.

Publikaties: Brieven in: *Six ans au Congo* (Gand, s.d.), bl. 174-177. — *Le Mouvement antiesclavagiste*, 1900, blz. 34. — *Missionen in China en Congo*, 1907, blz. 89. — haar reisverhaal van Matadi naar Luluaburg, in M. Storme, *Pater Cambier en de stichting van de Kasai-missie* (Verhandelingen van de K.A.O.W., Brussel, 1964, blz. 335-381). — *Caritas*, januari 1911.

22 september 1964.

M. Storme.

Archief Zusters van Liefde te Gent. — Archief van de familie te Oostkamp. — Janssens et Cateaux, III, blz. 453-454. — *Sint Tillo's Missiebond voor Brugge en omstreken*, Lentenummer 1951, blz. 1-2. — *Caritas*, maart 1951. — *Revue Coloniale Belge*, 15.8.1948, blz. 539. — Storme, M., o.c., blz. 149, 326, 328, 335, 350, 356, 381, 384, 385. — De Deken, C., *Twee jaar in Congo*, Antwerpen, 1952, blz. 11 en *passim*. — *Missionen in China en Congo*, 1892 en vv., *passim*. — Van Zandijcke, A., *Pages d'histoire du Kasai*, Namur, 1953, blz. 108.